

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра економіки підприємства

Затверджено

На засіданні кафедри економіки підприємства економічного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № ___ від _____ 2021 р.)

Завідувач кафедри _____ проф. Михасюк І.Р.

Силабус з навчальної дисципліни
«ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»,
що викладається в межах ОПП
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів всіх спеціальностей (за вибором студента)

Львів 2021 р.

Силабус курсу
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА, ТОРГІВЛІ ТА БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
2021-2022 навчальний рік

Назва курсу	Державне регулювання підприємництва, торгівлі та біржової діяльності
Адреса викладання курсу	м. Львів, проспект Свободи, 18, кафедра економіки підприємства
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра економіки підприємства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	всі спеціальності (загальноуніверситетський курс за вибором студента)
Викладач (-і)	Михасюк Іван Романович, доктор економічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри економіки підприємства економічного факультету Косович Богданна Іванівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємства економічного факультету
Контактна інформація викладача (-ів)	ел. пошта ivan.mykhasyuk@lnu.edu.ua ; mihasiukir@ukr.net тел. (038) 0680580076; ел. пошта bogdanna_k@ukr.net тел. (038) 0975169350
Консультації по курсу відбуваються	Консультації відбуваються згідно із затвердженим кафедрою планом консультацій. Он-лайн консультації за попередньою домовленістю.
Сторінка курсу	http://econom.lnu.edu.ua/academics/master/curriculum-entrepreneurship
Інформація про курс	Курс розроблено так, щоб сформувати у студентів знання про систему правових, організаційних, адміністративних та регуляторно-контролюючих заходів держави, спрямованих на створення сприятливого підприємницького середовища для стартапів й розвитку підприємництва, їхню підтримку й формування можливостей у пошуку креативних інноваційних рішень для модернізацій, забезпечення ефективності й конкурентоздатності на міжнародному ринку.

Коротка анотація курсу	Навчальна дисципліна «Державне регулювання підприємництва, торгівлі та біржової діяльності» є вибірковою, викладається в шостому семестрі 3 року навчання для студентів університету, що здобувають ступінь бакалавра, в обсязі 3-х кредитів (за Європейською Кредитною Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	<p>Метою вивчення нормативної дисципліни «Державне регулювання підприємництва, торгівлі та біржової діяльності» є формування комплексу знань є розкриття методології, методики та організаційних основ державного регулювання підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, підготовка ерудованих кваліфікованих спеціалістів, які будуть розуміти та обґрунтовувати державну регуляторну політику, вміти вирішувати загальні підприємницькі питання, передбачати наслідки того чи іншого рішення, знаходити шляхи вирішення сучасних проблем виробленням креативні ідеї розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>Особлива увага при вивченні курсу «Державне регулювання підприємництва, торгівлі та біржової діяльності» приділяється аналізу самого предмета, об'єкта та методології, а також ознайомлення зі створенням системи сприятливого підприємницького середовища й державної підтримки підприємництва. Далі, з'ясовуємо сутність регулювання зовнішньоторговельної діяльності та інвестиційних процесів, основ регулювання біржової діяльності. У наступних темах розкриваємо регулювання інноваційної політики сприянням розвитку малого і середнього інноваційного підприємництва в Україні, процесів діджиталізації, державного регулювання викликів форс-мажорних ситуацій, зокрема сучасної пандемії, досвід світових практик.</p>
Література для вивчення дисципліни	<p>Базова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бочан І. О., Михасюк І. Р. Глобальна економіка: Підручник. – К.: “Знання”, 2007. – 404с. 2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. Чинний з 01.01.2004 (станом на 01.01.2019 р.) // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003. № 18, № 19-20, 21-22. 144 с. 3. Державне регулювання економіки в умовах глобалізації / І.Р. Михасюк, З.М. Залога, О.Є. Сухай / За наук. ред. д-ра екон. наук, проф., акад. АН Вищої школи України І.Р.Михасюка. Монографія. Львівський національний університет ім. Івана Франка. – Львів: НВФ «Українські технології», 2010. – 320с. 4. ЕСУ – Енциклопедія сучасної України. Біржа. 2016. URL : http://esu.com.ua/search_articles.phpid 5. І. Михасюк, Т. Лукашенко. Регулювання розвитку підприємництва в умовах воєнного стану. / І. Михасюк, Т. Лукашенко // Монографія. – Львів: Ліґа-Прес, 2017. – 240с. 6. Європейський Центр Розвитку наукових досліджень в економіці і статистиці. URL : http://ecares.ulb.ac.be/ 7. Загальні вимоги ЄС до імпортованих товарів від 09.07.2008 р. № 765/2008 URL : http://ukraine-eu.mfa.gov.ua 8. Закон України «Про товарну біржу» від 10.12.1991 № 1956-XII (редакція від 06.11.2014). URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1956-12. 9. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006 № 3480-IV (редакція від 01.05.2016). URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15 10. Марцин В., Михасюк І. Ризики суб'єктів господарювання в глобальному просторі / І. Михасюк, В. Марцин. - Львів, Апріорі, 2014. – 208с.

11. Михасюк І.Р., Мальський М.З. Основи глобальних економічних відносин. Навчальний посібник. / Львівський національний університет ім. Івана Франка. Вища школа інформатики і управління в Жешуві (Польща). Львів, Українські технології, 2003. – 192с.
12. Михасюк І., Лукашенко Т. Глобалізація і економіка України в умовах російської агресії / І. Михасюк, Т. Лукашенко. – Львів: Ліга-Прес, 2016. – 116с.
13. Михасюк І., Присяжнюк Ю. Глобальні проблеми євроінтеграції і Україна. Монографія. Львівський національний університет ім. Івана Франка, ВШП і М в Хшанові (Польща). – Львів, 2009.
14. Михасюк І.Р. Глобалізація і єврорегіоналізація / ЛНУ ім. І.Франка, Вища школа інформатики і управління в Жешуві. Львів, 2004.
15. Михасюк І.Р., Сухай О.Є., Гукалюк А.Ф. Глобалізація і Україна у зовнішньоекономічній діяльності. – Монографічний навч. пос. – ЛНУ ім. Івана Франка. – Львів: НВФ «Українські технології», 2012. – 388с.
16. Михасюк І., Сухай О., Гукалюк А., Косович Б. Зовнішня торгівля і біржова діяльність: глобалізаційний аспект (монографічний навчальний посібник) / І. Михасюк, О. Сухай, А. Гукалюк, Б. Косович. – Львів: Ліга-Прес, 2016. – 298 с.
17. Михасюк І., Чаус В. Регулювання національної економіки (в екстремальних умовах (в умовах війни)). Монографія / І. Михасюк, В. Чаус. - Львів, Априорі, 2016. – 212с.
18. Михасюк І.Р. Петлін І.В. Управління розвитком малого підприємництва зеленого туристичного бізнесу: монографія / І.Р. Михасюк, І.В. Петлін. - Львів: Ліга-Прес, 2013. – 284с.
19. Михасюк І. Р. Економіка України в часі воєнного конфлікту з російським агресором / І.Р. Михасюк // Філософсько-психологічні аспекти духовності: довіра як основа змін в економіці та суспільстві. ІІ Всеукр. Наук.- практ. конф. з міжнародною участю. Львів, 2016. – С. 185-187.
20. Михасюк І.Р. Політика України і управління економікою в умовах московської агресії / І.Р. Михасюк // Збірник тез науково-практичної конференції, Львів, 20 жовтня 2014р. –С. 145-145.
21. Михасюк І.Р. Глобалізована Європа і світ в неоголошеній українсько-російській війні / І.Р. Михасюк // «Молодь і ринок» , 2014, №9(116) С.6-9.
22. Михасюк І., Косович Б. Державне регулювання сучасних тенденцій розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Вісник Львівського університету. Серія економічна. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. Випуск 57. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ves.2019.57.0.4006>. С. 49-58.
23. Михасюк І., Гукалюк А., Косович Б. Проблеми конкурентоспроможності українського підприємництва і торгівлі в умовах глобалізації. Вісник Львівського університету. Серія економічна. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. Випуск 56. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/ves.2019.56.0.3028>. С. 308-314.
24. Mykhasiuk I., Kosovych B. Innovative activity and security of Ukraine in conditions of war // I. Mykhasiuk, B. Kosovych // Kksiazce: Współczesne organizacje. Zarządzanie-Innowacje-Rozwój. Prace Naukowo-Dydaktyczne. KUZ KROSNO. 2020. 15 s.
25. Михасюк І., Косович Б. Регулювання розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності в умовах економічної нестабільності: монографічний навчальний посібник / І. Михасюк, Б. Косович, Т. Лукашенко. – Львів : Ліга-Прес, 2020. – 303 с.

26. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність [Текст] : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. – 572 с.

Допоміжна література:

27. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Угоду ратифіковано законом № 1678-VII від 16.09.2014. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/984_011

28. Топ 10 ERP систем для України. Live Business. 2017. URL : <http://www.livebusiness.com.ua/tools/erp/>

29. Mihasiuk I. Wykształcenie wyższe a rynek prace/I. Mihasiuk//Zeszyty Naukowe. Podkarpacka Szkoła Wyższa w Jaśle. Zeszyt 10.2013. ISSN: 2081-2043. S.72-80.

30. Mihasiuk I., Krupa K., Stolarczuk M. Kapitał intelektualny jako akcelerator nowej ekonomii/I. Mihasiuk, K. Krupa, M. Stolarczuk. – Przedsiębiorstwo i region. Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego. Rzeszów. 2013. 9 s.

31. Mihasiuk I. Globalna polityka gospodarki finansowej /I. Mihasiuk//Zeszyty Naukowe. Podkarpacka Szkoła Wyższa w Jaśle. Zeszyt 11.2014. S.46-52.

32. Закон України «Про благодійництво та благодійні організації» від 16 вересня 1997 року // Відомості Верховної Ради. -1997. - №46.

33. Закон України «Про оренду державного та комунального майна» від 10 квітня 1992 року // Відомості Верховної Ради. -1992. - №30.

34. Закон України «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 року // Відомості Верховної Ради. - 1991.- №49.

Інформаційні ресурси:

35. Міністерство освіти і науки України. Наука. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/nauka>

36. Програма ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020». Режим доступу: <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020>.

37. Державний фонд фундаментальних досліджень. Режим доступу: <http://www.dffd.gov.ua/index.php?lang=ua>.

38. Офіційний сайт Державної служби інтелектуальної власності України – <http://sips.gov.ua/>

39. Державний комітет статистики України – www.ukrstat.ua

40. Український центр економічних і політичних досліджень ім.О. Разумкова – www.uceps.org

41. Газета «Урядовий кур'єр» – www.ukurier.gov.ua

42. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua

43. Бібліотека банківської справи – www.lib.academv.sumy.ua

44. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника – www.lsl.lviv.ua

45. Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net>

46. Світова організація торгівлі – www.wto.org.

47. Законодавство України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Тривалість курсу

90 год. 3 кредити

Обсяг курсу	32 години аудиторних занять, з них 16 годин лекцій, 16 годин практичних, 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення вивчення нормативної дисципліни «Державне регулювання підприємництва, торгівлі та біржової діяльності» студенти повинні</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - теоретичні особливості предмету і сутність науки; - понятійний та категоріальний апарат якими оперує навчальна дисципліна; - сутність, мету і завдання державного регулювання підприємництва; - теоретичні основи формування і реалізації стратегії соціально-економічного та підприємницького розвитку держави; - методологічні основи, методи і засоби впливу держави на підприємницький та соціальний розвиток; - сутність, функції, методологію і методіку державних регуляторних програм; - світовий досвід державного регулювання підприємництва; - особливості розвитку підприємництва в умовах воєнних конфліктів; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати сучасні проблеми розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності; - застосовувати набуті знання в конкретних ситуаціях - генерувати інноваційні ідеї розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності; - креативити та знаходити інклюзивні рішення щодо модернізації підприємництва й забезпечення його ефективної діяльності на ринку; - застосовувати одержані знання на практиці; - аналізувати практичні ситуації; - знаходити підприємливі рішення в умовах змін.
Пререквізити	Державне регулювання підприємництва, регулювання зовнішньої торгівлі, регулювання біржової діяльності, розвиток інноваційного підприємництва, конкурентоспроможне підприємство.
Формат курсу	очний, заочний, дистанційний
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Проведення лекцій, практичних занять, консультацій, модулів.
Теми	<ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи державного регулювання підприємництва. 2. Ринок і конкуренція в системі підприємництва. 3. Механізм державного регулювання підприємництва. 4. Система державної підтримки підприємництва.

	<p>5. Державне регулювання цін, тарифів та інфляції.</p> <p>6. Державне регулювання зовнішньоторговельної діяльності.</p> <p>7. Державне регулювання інвестиційних процесів.</p> <p>8. Державне регулювання біржової діяльності.</p> <p>9. Вплив державної науково-технічної та інноваційної політики на підприємництво.</p> <p>10. Державно-приватне партнерство.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру оформляється за підсумками навчання
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з економічної теорії та інших економічних дисциплінах, які студенти вивчали протягом навчання на ОКР бакалавр першому та другому курсах (макро- і мікроекономіки, теорії підприємництва та інших), розуміння джерел наукової бази з державного регулювання підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентації, спільні розробки, інтерактивні методи (дискусії, діалогова форма набуття знань, суб'єкт-суб'єкту взаємодію, сократичний діалог, обговорення складних дискусійних питань і проблем, аналіз і діагностика ситуації).
Необхідні обладнання	Мультимедійний пристрій, комп'ютер, Інтернет, доступ до платформ Microsoft Teams та Zoom. Роздатковий матеріал, навчальні посібники, монографії, наукові публікації.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за наступним співвідношенням: модульне (контрольне) опитування – 2-а модулі по 30 балів; виступ на практичному занятті – 5 балів, участь в обговоренні питання, в дискусії, суттєве доповнення (залежно від змісту та наповнення) до 3-х балів; підготувати тези чи есе і текст фіксованого виступу на задану тему (5 хв.) за умови дотриманням всіх вимог 10 балів; виконання індивідуальних практичних завдань (10 балів за кожне завдання).</p> <p><i>Академічна доброчесність:</i> усі види робіт студенти мають виконувати самостійно і доброчесно. Під час виконання письмових модульних (контрольних) робіт – використання навчальної літератури, списування, взаємне консультування, втручання в написання робіт іншими студентами є прикладами можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування, незалежно від ступеня обману.</p> <p><i>Відвідування занять</i> є важливою умовою успішного навчання. Студенти повинні відвідувати лекції та практичні заняття, а також зобов'язані дотримуватися строків, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених дисципліною.</p> <p><i>Література.</i> Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в</p>

	<p>освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p><i>Політика виставлення балів.</i> Ураховуються бали, набрані під час тематичного контролю на практичному занятті, модулів, виконання індивідуальних практичних завдань і підготовка тез чи есе на задану тематику. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Держава як суб'єкт регулювання підприємницької діяльності. • Підприємництво як об'єкт державного регулювання. • Об'єктивна необхідність взаємодії держави і суб'єктів підприємництва. • Деретулювання підприємницької діяльності: необхідність та основні напрями. • Функції держави у регулюванні підприємництва. • Державне підприємництво та управління державними підприємствами. • Сутність ринку як сфери бізнесу. • Зміст конкуренції в системі підприємництва. • Антимонопольна політика. • Методи конкурентного суперництва. • Моделі конкурентної поведінки. • Розвиток конкуренції в сучасних умовах. • Державне замовлення, державне завдання. • Ліцензування, патентування і квотування. • Сертифікація та стандартизація. • Застосування нормативів та лімітів. • Податкова система і підприємництво. • Підприємницька таємниця. • Основні форми та методи державного сприяння розвитку підприємництва. • Державні програми та стратегії розвитку. • Організаційне, інфраструктурне, інформаційно-консультативне, кадрове, науково-методичне забезпечення державної підтримки підприємництва. • Вплив держави на процеси самоорганізації підприємництва. • Державне регулювання обмеження монополізму і сприяння змагальності у сфері господарювання. • Інструментарій грошово-кредитного регулювання. • Ціни як інструмент державного регулювання. • Вплив інфляційних процесів на розвиток підприємництва. • Тарифи і їх вплив на підприємництво й торгівлю. • Необхідність та принципи зовнішньоторговельної політики України. • Зміст, засади і види зовнішньоторговельної діяльності. • Форми і засоби державного регулювання зовнішньоторговельної діяльності.

	<ul style="list-style-type: none"> • Платіжний баланс як інструмент регулювання зовнішньоторговельної діяльності. • Поняття інвестицій, їх роль. Класифікація інвестицій. • Інвестиційна діяльність. • Фактори, що зумовлюють інвестиційну діяльність та політику. • Інструменти здійснення регулювання умов інвестиційної діяльності. • Регулювання міжнародних інвестиційних процесів. • Державне регулювання біржової діяльності. • Суть, функції та характерні ознаки біржової діяльності. • Еволюція біржової діяльності в світі та особливості її розвитку в Україні. • Правове регулювання біржової діяльності. • Види бірж та біржових контрактів. Учасники біржових операцій. • Інституційне регулювання біржової діяльності. • Інноваційне підприємництво: сутність, значення, функції та основні напрями його розвитку в Україні. • Діджиталізація підприємництва та суспільства. • Державне регулювання розвитку малого інноваційного підприємництва в Україні. • Державне регулювання викликів форс-мажорних ситуацій, зокрема сучасної пандемії, досвід світових практик. • Розвиток підприємництва ВПК як запорука економічної і національної безпеки країни. • Державне регулювання викликів форс-мажорних ситуацій, зокрема сучасної пандемії, досвід світових практик. • Розвиток конкурентоздатності підприємництва ВПК. Його значення для оборони країни. • Венчурні підприємства, їх права. • Які основні причини, крім війни на Донбасі з РФ, посилюють вплив інвестиційних капіталів? • Яка принципова різниця між МП і МП? • Особливості регулювання питань конкурентоспроможності українського підприємництва на міжнародному рівні? • Державно-приватне партнерство. • Регулювання захисту прав інтелектуальної власності. Патентування.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості вивчення курсу буде сформовано після завершення курсу.

Автори

**проф. Михасюк І. Р.
доц. Косович Б. І.**